dis seletas Baldwin, et senikaua kui Saksamaa relvastumine on ümbritsetud müstilise salapärasusega, on kõik desarmeerimiskatsed asjatud. Selgust Saksa relvastumismüstika kohta ei suutnud tuua ka Hitler'i voliniku Ribbentrop'i külaskäigud Londoni ja Pariisi. Kogu maailma ärev tähelepanu oli juhitud Saksamaal käimasolevaile sõjalise võimsuse tõstmise pingutustele.

Samal ajal on poliitilised suhted Prantsusmaa ja Saksamaa vahel väga pinevad 13. jaanuaril 1935 teostuva Saarimaa rahvahääletuse tõttu, mis pidi otsustama ja otsustaski selle maa-ala kuuluvuse. Kardeti rahvussotsialistide vägivaldset aktsiooni hääletamiskäigu suhtes, millele Prantsusmaa oli lubanud reageerida oma väeosade saatmisega Saarimaale korra pidamiseks. Itaalia ja Inglismaa õnnestunud vahendus Rahvasteliidus ja rahvusvaheliste väeosade kohalesaatmine aga hoidsid ära kokkupõrke Saksamaa ja Prantsusmaa vahel, ja kui 13. jaanuaril rahvahääletus otsustas S a a r i m a a ü h i n e m i s e S a k s a m a a g a, hakkas Saksa-Prantsuse pinevus sel pinnal lahtuma, jättes aga ikkagi Prantsuse avalikku arvamusse käärima umbusalduse Saksamaa edasiste sammude suhtes, mis käisid üheõigusluse taotlemise hüüdsõna all mitmes suunas, joostes aga siiski kokku jälle relvastumise tulipunkti.

Teatavasti Saksamaa relvastumisest hädaohtu haistnud Nõukogude Vene oli hakanud lähenema Prantsusmaale ja mõlema riigi esindajate vahelistest mõttevahetusest oli tektekkinud I d a - L o c a r n o p a k t i mõte, mis oli viinud Nõukogude Vene selle pakti sõlmimise eeltingimuste kohaselt 1934. aastal Rahvasteliitu. 1935. aasta alguks selgus aga järjest enam Saksamaa vastuseis idapaktile, mis selle saatuse tegi kahtlaseks. Saksamaa peamine väide sel ajal oli, et ta ei või võtta endale teiste riikidega võrdseid kohustusi, sest et talle ei ole võimaldatud teiste riikidega võrdse relvastumise õigus. Sel kombel keeras Saksamaa asja pea peale — kuna teised riigid kartsid Saksamaa relvastumist, seadis Saksamaa oma relvastumise eeltingimuseks osavõtule kollektiivsest julgeoleku-kindlustusest.

Nii oli pealiskaudseis üldjoontes Saksamaa-probleem 1935. a. algul.

Paralleelselt jätkuvate läbirääkimiste kõrval idapakti asjus hakkab Prantsusmaa teiselgi teel kindlus-

Eesti kroonika 1935, lk. 6